

LÄKARINTYG

för arbete med joniserande strålning
Intyg enligt föreskrifter SSMFS 2008:51

*(DOCTOR'S CERTIFICATE
For work with ionising radiation
Certificate according to the Regulations SSMFS 2008:51.*

Fylls i och undertecknas av läkaren samt lämnas till arbets-
tagaren
*(To be filled in and signed by the doctor and handed over to
the employee)*

Namn, personnummer, adress, telefon,
(Name, security-number, adress, telephone)

Detta intyg grundar sig på en genomförd läkarundersökning
(The basis for this certificate is a medical examination)

Detta intyg grundar sig på periodisk kontroll
(The basis for this certificate is a health review)

Vid undersökning/uppföljning har inte framkommit något som utgör hinder för
arbete med joniserande strålning. Den undersökte bedöms tjänstbar.

*(At the medical examination/health review nothing that would prevent work with
ionising radiation has been found. The examined person is regarded as fit.)*

.....
sign

Vid undersökning/uppföljning har inte framkommit något som utgör hinder för
arbete med joniserande strålning under förutsättning att:

*(At the medical examination/health review nothing that would prevent work with
ionising radiation has been found provided that:)*

.....
.....
.....
.....

.....
sign

Den undersökte personen bedöms icke tjänstbar i arbete med joniserande
strålning

*(The examined person is regarded as unfit for work with ionising
radiation)*

.....
sign

Datum, underskrift och stämpel *(Date, signature and stamp)*

.....

Den undersökte har enligt 6 kap.11 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2008:51) rätt att begära prövning om det skulle anses finnas hinder mot arbete med joniserande strålning. Prövning begärs skriftligen vid Strålsäkerhetsmyndigheten, 171 16 Stockholm. Skälet till att prövning begärs ska bifogas.

The examined person has according to 6 kap. § 11 in the Swedish Radiation safety Authority's Regulations (SSMFS 2008:51) the right to appeal if something that would prevent work with ionising radiation is considered. This is done in writing to the Swedish Radiation safety Authority, 171 16 Stockholm. The reason for the appeal shall be enclosed.

Strålsäkerhetsmyndigheten

Postadress: 171 16 Stockholm • Webbadress: www.stralsakerhetsmyndigheten.se • E-post: registrator@ssm.se • fornamn.efternamn@ssm.se
Telefon: +46 8 799 40 00 • Fax: +46 8 799 40 10 • Besöksadress: Solna strandväg 96 • Organisationsnummer: 202100-5737

ANVISNINGAR

Bakgrund

Föreskrifterna (SSMFS 2008:51) baseras på ett EG-direktiv om grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning (Direktiv 96/29/Euratom). SSMFS 2008:51 är en del av de föreskrifter som omsätter direktivet i svenskt regelverk.

Läkarundersökningen är till för att skydda arbetstagaren. Avsikten är att hindra att någon som är speciellt känslig för strålningens skadeverkningar anställs eller fortsätter att vara sysselsatt i arbete med joniserande strålning. Hänsyn tas även till om viss personlig skyddsutrustning kan vålla särskilda besvär. För en adekvat bedömning ska den undersökande läkaren ta reda på vilken typ av arbete den undersökta skall vara verksam i och därmed förenade exponeringsvägar.

Enligt direktivet ska alla som arbetar med joniserande strålning i kategori A genomgå regelbundna läkarundersökningar. Kategori A-personal är sådan där "sannolikheten inte är försumbar" att uppnå en årlig effektiv dos om 6 mSv (helkroppsdos) eller årlig ekvivalent dos om 50 mSv (ögondos) eller 150 mSv (hand- eller huddos). Härvid ska man även beakta sannolikheten för olyckor och tillbud. I många verksamheter erhålls normalt inga eller ringa stråldoser, men en olycka eller ett misstag kan leda till stora doser. Ett arbetsställe där kategori A-personal arbetar kallas "kontrollerat område".

Till kategori A-personal räknas de som rutinmässigt arbetar i kontrollerat område, och även s.k. externa personer (sådana som inte är anställda av den som råder över det kontrollerade området, men som utför uppdrag inom sådana områden, t.ex. hantverkare, gästforskare eller konsulter). En princip är att samma strålskyddsregler ska gälla för externa personer som för den ordinarie personalen. Förhållandena för externa personer regleras i föreskrifterna (SSMFS2008:52).

Föreskrifterna SSMFS 2008:51 ersätter de äldre föreskrifterna (SSI FS 1981:3) om läkarundersökning. De äldre föreskrifterna innebar att läkarundersökning skulle företas vart tredje år. EG-direktivet talar om årliga kontakter med läkare. Visst utrymme ges dock för enklare procedurer.

Strålsäkerhetsmyndigheten har valt att fortfarande föreskriva om läkarundersökning vart tredje år medan det är tillräckligt att personer som arbetar med joniserande strålning lämnar en hälsodeklaration under mellanliggande år. Om inget speciellt framkommer av deklarationen skall personens status anses vara oförändrat.

Läkarundersökningen

Undersökningen har den omfattning som anges i föreskrifterna. Det finns tre olika fall av exponering för strålning. Dessa kan även uppträda i kombination.

Extern bestrålning (t.ex. all form av röntgenverksamhet, gammaradiografering): Inga särskilda hälsokrav utöver allmänna hälsokrav. Allvarlig kronisk sjukdom med benmärgspåverkan, dåligt kontrollerad epilepsi eller diabetes eller allvarlig psykisk sjukdom är kontraindikationer.

Risk för hudkontamination (t.ex. arbete med öppna strålkällor, såsom beredning av radioaktiva substanser inom nuklearmedicin, flertalet arbeten inom kärnkraftverksindustrin, spårämnesundersökningar): Utöver allmänna hälsokrav gäller att personen inte får lida av hudsjukdom med hudbarriär skada (kroniskt eksem, psoriasis) eller vara överkänslig (kontaktallergi) mot material som används i skyddskläder, t.ex. gummihandskar.

Risk för kontamination genom inandning (t.ex. arbete på laboratorium med radioaktiva ämnen i pulverform som kan damma eller är flyktiga, arbete med alfastrålande nuklider, industriellt arbete med uran): Kontraindikationer är kronisk obstruktiv lungsjukdom (kronisk bronkit med luftvägsobstruktion, emfysem, bronkiektasier). Storrökare med slembronkit utan luftvägsobstruktion har en nedsatt mukociliär transport varför även detta tillstånd är en relativ kontraindikation. Ytterligare kontraindikationer är kronisk hjärtsjukdom med hjärtsvikt, eller kronisk njursjukdom med njursvikt.

EG-direktivet förutsätter att medlemsländerna upprättar system för prövning om den undersökta inte är nöjd med det beslut som fattats på grundval av en medicinsk bedömning. I alla sådana fall skall den undersökta upplysas om att det finns möjlighet att låta Strålsäkerhetsmyndigheten ta ställning till ärendet.